

Strategia de dezvoltare a sistemului statistic național pentru 2022-2030

15 decembrie 2021

Procesul de elaborare a Strategiei SSN 2022-2030

- Consiliul Național de Statistică, conform deciziei din 25 martie 2021, a recomandat elaborarea unei noi Strategii SSN.
- Evaluarea finală a Strategiei SSN 2016-2020, prezentată la 29 octombrie 2021.
- Noua Strategie se pliază pe noul PAG și SND Moldova 2030.
- Constituirea Grupului Coordonator și Grupului Tehnic pentru elaborarea noii Strategii.

Obiectivul Strategiei SSN 2022-2030

Dezvoltarea unui Sistem Statistic Național consolidat, coordonat și transparent, capabil să genereze date statistice de înaltă calitate, care să fie utilizate pe larg de către sectorul public, privat și societate în general.

Obiectivele specifice ale Strategiei SSN 2022-2030

1. **Capacitatea instituțională** a membrilor Sistemului Statistic Național consolidată pentru a genera date statistice relevante, deschise, interoperabile și coerente, guvernate de standarde și condusă de inovație.
2. **Sistemul statistic național** (ecosistemul de date) fortificat prin sisteme de bună guvernare, cadrul legal și de reglementare comun, practici de confidențialitate și protecție a datelor pentru a asigura transparența și accesibilitatea datelor de interes public și pentru a crește încrederea publicului în date și utilizarea acestora.
3. **Date** de înaltă calitate, oportune, relevante, fiabile, deschise și dezagregate produse pentru a informa societatea și pentru a susține luarea deciziilor eficiente, bazate pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și o societate incluzivă.
4. **Cultura statistică** în societate consolidată pentru a permite factorilor de decizie să utilizeze datele în mod eficient și să furnizeze într-un mod durabil serviciile și resursele de care oamenii au nevoie, pentru recuperarea în situații de criză și pentru a împuternici publicul larg să înțeleagă mai bine statisticile și să responsabilizeze autoritățile.

Directiile prioritare și actiunile propuse

Obiectivul specific nr. 1: Capacitatea instituțională a membrilor Sistemului Statistic Național consolidată pentru a genera date statistice relevante, deschise, interoperabile și coerente, guvernate de standarde și condusă de inovație.

Direcția prioritară 1.1: Consolidarea mandatului pentru colectarea datelor

- Adoptarea unui pachet de armonizare a cadrului normativ pentru operaționalizarea tuturor prevederilor Legii cu privire la statistica oficială
- Creșterea culturii cooperării interinstituționale prin cadre juridice și memorandumuri de înțelegere cu membrii SSN
- Fortificarea capacității instituționale ale BNS în domeniul juridic
- Aprobarea HG cu privire la aprobarea Conceptului Sistemului informațional „Statistici demografice și sociale” și implementarea sistematică a acestuia
- Pe termen mediu și lung - restructurarea SSN prin transferul unor statistici specifice prin atribuirea acestora altor producători de date statistice

Direcția prioritară 1.2: Dezvoltarea resurselor umane

- Sistem de monitorizare a gradului de satisfacție, motivare și necesităților de instruire a personalului
- Dezvoltarea participativă a programelor multianuale de instruire
- Crearea Centrului de Instruire Statistică
- Parteneriate BNS + instituțiile de învățământ
- Creșterea nivelului de salarizare până la un nivel comparabil cu instituțiile publice care atrag personalul din SSN
- Mobilitatea internă mai înaltă
- Dezvoltarea unor forme alternative de ocupare
- Dezvoltarea metodelor de recrutare
- Raționalizarea consumului timpului de lucru

Direcția prioritară 1.3: Alocări de resurse financiare sustenabile și eficiente

- Conștientizarea importanței domeniului statistic de către decidenți pentru a dispune de alocări bugetare suficiente
- Investiții în măsurile de sporire a eficienței alocărilor resurselor financiare pentru activitățile statistice.
- Oferirea unei flexibilități bugetare mai mari pentru autoritatea statistică în gestionarea resurselor pentru prestarea serviciilor contra plată
- Instituirea unui Consiliu sectorial în domeniul asistenței externe focusat pe statistică cu BNS în calitate de coordonator al acestuia

Direcția prioritară 1.4. Optimizarea structurii interne a BNS

- Definirea indicatorilor instituționali, departamentali și personali de performanță
- Efectuarea periodică a analizelor funcționale în raport cu indicatorii de performanță
- Consolidarea unităților structurale cu funcții generice din BNS
- Pe durata moratoriului la angajare, integrarea funcțiilor din posturile care nu sunt ocupate în cele mai relevante funcții adiacente

Obiectivul specific nr. 2: Sistemul statistic național (ecosistemul de date) fortificat prin sisteme de bună guvernare, cadrul legal și de reglementare comun, practici de confidențialitate și protecție a datelor pentru a asigura transparența și accesibilitatea datelor de interes public și pentru a crește încrederea publicului în date și utilizarea acestora.

Direcția prioritară 2.1: Fortificarea independenței profesionale

- Elaborarea unui pachet cuprinzător de amendamente legislative și normative pentru a consolida competențele exclusive ale directorului general în aprobarea cadrului metodologic și proceselor statistice și care să prevadă stabilitatea în funcție a directorilor generali adjuncți;
- Menționarea expresă în Legea privind statistica oficială a BNS în calitate de autoritate statistică națională

Direcția prioritară 2.2: Asigurarea unui climat prielnic pentru respectarea confidențialității datelor

- Instituirea unor proceduri adecvate de protecție a datelor, pentru facilitarea schimbului de date și utilizării acestora în scopuri statistice
- Facilitarea accesului cercetătorilor la micro-date statistice în scopuri de cercetare
- Elaborarea unei politici de confidențialitate și orientări precum și instrucțiunile aferente pentru ca personalul să o implementeze
- Efectuarea periodică a unui audit privind integritatea bazelor de date

Direcția prioritară 2.3: Dezvoltarea premiselor și capacităților pentru coordonarea strategică

- Dezvoltarea capacităților interne de coordonare ale BNS.
- Regulamentul privind stabilirea producătorilor de statistici oficiale în vederea unei determinării altor producători de statistici oficiale.
- Programe anuale și multianuale de lucrări statistice la nivelul SSN.
- Diseminarea coordonate a datelor pentru întreg SSN.
- Uniformizarea sistemelor și metodologiilor utilizate de alți producători pe baza standardelor definite sau adoptate de BNS.
- Consiliu de Coordonare a Sistemului Național de Statistică, condus de BNS și compus din reprezentanții tuturor autorităților publice cu responsabilități în domeniul statistic

Dirrecția prioritară 2.4: Optimizarea procedurilor de producție statistică

- Dezvoltarea completă a Sistemului Informațional Automatizat (IAIS) pentru procesele de producție statistică;
- Adoptarea completă a Modelul statistic general al procesului de afaceri (GSBPM) pentru a standardiza procesele statistice;
- Acces securizat la sursele de date administrative;
- Utilizarea surselor alternative de date (Big Data).

Obiectivul specific nr. 3: Date de înaltă calitate, oportune, relevante, fiabile, deschise și dezagregate produse pentru a informa societatea și pentru a susține luarea deciziilor eficiente, bazate pe dovezi, care să conducă la o dezvoltare durabilă și o societate incluzivă.

Direcția prioritară 3.1: Implementarea managementului calității în sistemul statistic național bazat pe o abordare comună

- Elaborarea unui Cod național privind managementul calității în domeniul statisticii;
- Realizarea evaluărilor la toți producătorii de date statice privind implementarea sistemului de management al calității;
- Adoptarea de către toți producătorii de date statistice a politicilor de calitate în cadrul instituțiilor sale;
- Identificare/crearea în cadrul instituțiilor producătoare de date a diviziunilor/unităților responsabile de asigurarea calității;
- Elaborarea ghidurilor de management al calității specifice fiecărui producător de date.

Direcția prioritară 3.2: Implementarea unor metodologii statistice pentru a asigura oferirea datelor de înaltă calitate

- Realizarea evaluărilor la toți producătorii de date statistice privind calitatea metodelor utilizate;
- Consolidarea rolului BNS în calitate de coordonator metodologic al SSN prin asigurarea uniformizării, inclusiv prin prevederi regulatorii, a sistemelor și metodelor utilizate de alți producători pe baza standardelor definite sau adoptate de BNS;
- Asigurarea comparabilității internaționale a datelor statistice produse în cadrul SSN;
- Fortificarea cooperării dintre producătorii de date statistice și mediului academic;
- Sporirea ponderii cercetării în domeniul statistic sau în domenii conexe (econometrie, modelare și prognozare economică) în cadrul programelor de cercetare-dezvoltare finanțate de stat.

Direcția prioritară 3.3: Extinderea accesului publicului larg la datele statistice oficiale

- Plasarea în format electronic a tuturor datelor statistice produse în cadrul SSN, iar datele trebuie să fie însoțite de metadate sau explicații metodologice;
- Prezentarea tuturor datelor statistice în formate ce pot fi ușor descărcate și procesate (Excel, CSV);
- Prezentarea în format electronic a tuturor datelor ce reflectă evoluția indicatorilor statistici pentru perioade cronologice cât mai lungi.

Dirrecția prioritară 3.4: Dezvoltarea și modernizarea infrastructurii TIC a SSN

- Finalizarea modernizării Infrastructurii IT a BNS (echipamente de stocare, echipamente de rețea, stații de lucru și sisteme de operare);
- Extinderea utilizării platformei de interoperabilitate MConnect E-Government la surse suplimentare de date administrative;
- Migrarea completă a aplicațiilor statistice către platforma tehnologică MCloud.

Obiectivul specific nr. 4: Cultura statistică în societate consolidată pentru a permite factorilor de decizie să utilizeze datele în mod eficient și să furnizeze într-un mod durabil serviciile și resursele de care oamenii au nevoie, pentru recuperarea în situații de criză și pentru a împuternici publicul larg să înțeleagă mai bine statisticile și să responsabilizeze autoritățile.

Direcția prioritară 4.1: Reducerea șocurilor metodologice asupra omogenității datelor

- Elaborarea unei politici de revizuire a datelor în cazul schimbării metodologiei, recalculării seriilor dinamice pe un șir de ani din cauza schimbării clasificatoarelor, metodologiilor, noțiunilor, etc.;
- Extinderea utilizării modelelor econometrice de estimare a datelor lipsă.

Direcția prioritară 4.2: Politică de diseminare și marketing pro-activă și adaptată la nevoile consumatorilor de date

- Elaborarea unei strategii instituționale (BNS) de comunicare publică externă
- Cooperarea strânsă cu organizații angrenate în generarea și multiplicarea conținutului informațional
- Perfecționarea canalelor de diseminare a datelor
- Îmbunătățirea politicii de corectare a erorilor
- Crearea unei capacități interne în BNS de asistență tehnică de specialitate adresată autorităților publice centrale în sfera producției de statistici oficiale
- Modernizarea activității de concepție a publicațiilor statistice
- Sporirea vizibilității publice a Consiliului Național pentru Statistică
- Asistență tehnică producătorilor de statistici oficiale pentru implementarea de sisteme de publicații tematice
- Realizarea unui ghid de proceduri pentru culegerea, agregarea, analiza și interpretarea datelor statistice

Directia prioritara 4.3: Reducerea presiunii informatiionale pe respondenți și europeanizarea statisticilor

- Instrumente pentru extragerea automată a datelor statistice din rapoartele companiilor
- Angajament privind reducerea sarcinii de răspuns asupra mediului de afaceri, precum și elaborarea unei politici/plan de acțiuni
- Metodologie pentru măsurarea sarcinii în mod regulat și pentru stabilirea obiectivelor pentru reducerea acesteia
- Autonomie mai mari pentru BNS în gestionarea propriilor rapoarte la colectarea rapoartelor electronice și digitizarea în continuare a chestionarelor statistice
- Utilizarea sporită a datelor administrative în scopuri statistice
- Explorarea potențialului surselor de date private (Big Data)
- Dialog cu structurile APC pentru convergența indicatorilor statistici colectați de BNS în corespundere deplină cu Compendiul statisticilor europene

Pașii următori (decembrie 2021 - martie 2022)

- Integrarea comentariilor și pregătirea documentului pre-final
- Peer-review extern al Strategiei și finalizarea documentului.
- Elaborarea Programului pentru implementarea Strategiei, inclusiv a Planului de acțiuni detaliat.
- Consultarea Programului și, ulterior, adaptarea acestuia în funcție de comentariile primite.
- Prezentarea finală a Programului.
- Promovarea Strategiei și a Programului și procesul de adoptare a acestora la nivelul de Guvern.